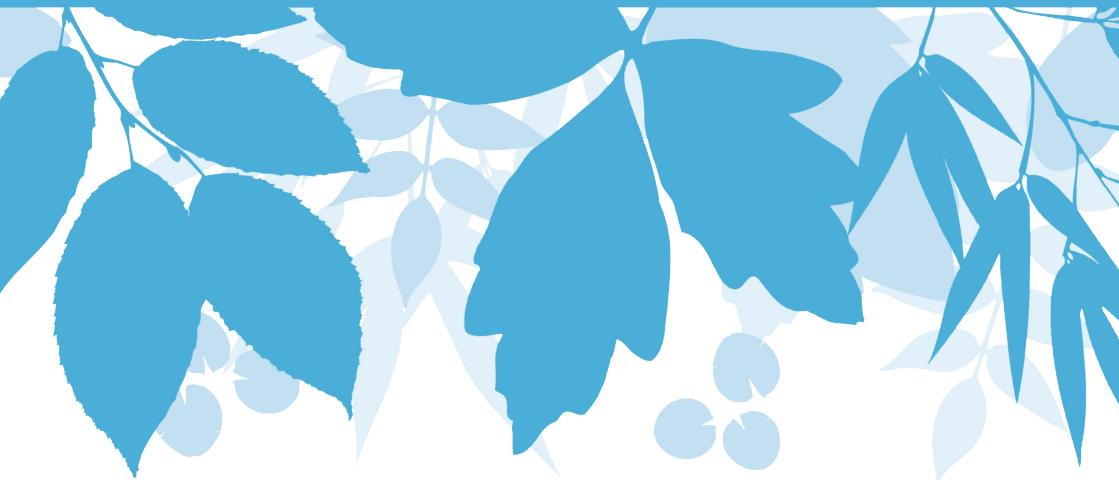

Nakasukkut kræfteqarneq

Kræft i Urinblæren

Imarisai

Saqqumersitsisoq: Neriuffuit Kattuffiat * 2016

Ilusaa siulleq, naqiternera siulleq

Ilusilersuisoq: ReneDesign

Assit: Johanne Olsen

Quppersakkamit uuminnga nutsigaq: Kræft i urinblæren

Nutserisoq: Else Noahsen Olsen

Kukkunersiuisoq: Johanne Olsen

- 4** Aallaqqqaasiut
- 5** Nakasukkut kræfteqarnerup malunniutai qanoq ittuuppat?
- 6** Qanoq misissuisoqassava?
- 8** Qanoq napparsimatigaanga?
- 10** Naanerit qanoq katsorsarneqartarpat?
- 13** Nakasummi kræfti qanoq katsorsarneqartarpa?
- 21** Katsorsaariaatsinik allanik peqarpa?
- 23** Katsorsartinneq naammassippat qanoq pissaanga?
- 25** Atoqateqartarnerami?
- 26** Ajorunnaarsinnaavunga?
- 28** Kræftimi peerneqarsinnaanngippat?
- 30** Nammineerlunga qanoq iliorsinnaavunga?
- 33** Oqaatsit allattukkat
- 34** Suut allat aamma atuarsinnaavakka?
- 35** Sumi siunnersorneqarnissannik ikiorneqarsinnaavunga?
- 37** Nakasuk

Aallaqqaasiut

Kräftimik nappaatip suussusersinera inunnut amerlanernut tupan-nartumik kinguneqartarpoq. Qisuariaatsit assigiinngitsuusarput. Amerlasuut annilaanganerujussuarmik tikinneqartarput, immaqlu nappaammik toqquteqarnissartik eqqarsaatigilertarlugu. Nappaatip suussusersinera inuit ilannut iliuuseqarnissamik sapilersitsisarpoq, Tassani pissutaasarpoq suut tamarmik tassanngaannaq siumut taku-neqarsinnaangitsutut aamma ingasappallaartutut misinnartarmata. Allat nappaammik qaangerniarnissaanut katsorsarneqarnissaminnullu pilersaarusiorlutik aallartittarput.

Nakasummi kræfti sananeqaatini innarlernikkut, imaluunniit naka-summi naasoqarnikkut (polypper) pilersarpoq. Sananeqaatini innar-lernerit aamma naasoqarnerit nakutigineqarsinnaapput imaluunniit katsorsarneqarsinnaallutik, taamaalillutik kræftinnguuutinginniassa-mata. Nakasummi tinunernit assigiinngitsunit tamanit naanerit affaat ajunngitsuusarput. Uninngasut malunniuteqarnertik pillugu misissorne-qartut affaat kræfteqartut paasineqartarpoq.

Una atuagaaraq nakatsukkut kræfteqarneq pillugu apeqqutigine-qarsinnaasut akissutaannik imaqarpoq, aamma nakasummi kræfteqar-nerup naasoqarnerup katsorsarneqarnerullu nassuaataanik imaqarluni. Aamma tassani sumi siunnersorneqarsinnaaneq allanullu ilittut nap-pateqartunut attaveqarsinnaanerit atuarsinnaavat.

Nakasukkut kræfteqarneq nappaataavoq imaannaanngitsoq. Katsor-saanerulli pitsaanerulersinneqarnissaa anguniarlugu ilisimatusarnikkut misissuisoqartuarpoq.

Nappaatit atugaaneri assigiinngillat, taamaattumik nappaatit pillugu apeqquteqarfingisinnaasatit tassaapput nakorsat peqqissaasullu ilinnik katsorsaasut, taakku nappaativit qanoq ittuuneranik akissuteqarfingil-luarnerusinnaavaatsit.

December 2012

Nakasukkut kræfteqarnerup malunniutai qanoq ittuuppat?

Nakasukkut kræfteqalersimanermi quup aattaqarnera malunniutini nalinginnaasuunerusarpoq. Quukkut aak isigiinnarlugu takuneqarsin-naasarpoq. Allatigulli (stix-imik taaneqartartoq atorlugu) quumik misis-suunikku uuttuisoqartarpoq. Aamma piffissap ilaani quumi aattaqann-gilluinnarsinnaasarpoq.

Nakasukkut aseruuttornerut ittumik ilaat malunniuteqartarput, assersuutigalugu akulikitsumik qasilittumillu quisarneq, imaluunniit quumik nununiarneranik ajornartorsiuteqartarlutik.

Nappaat siaruaassimappat suussusersineqarlunilu, qasoqqaneq, sanguorneq, imaluunniit anniarisaqarneq malunniutitut takkussinnaasarput.

Nakasummi naanerit sananeqaatillu allanngorneri suuppat?

Nakatsup iluani amerasat sananeqaataat alliartulertarput kiisalu naaneqalertarlutik. Nakasummi naanerit ilaatigut sananeqaatit allanngornerinik ersiuteqalersarput, taamalu aamma kræftinnguutilersarlutik, kisianni inunni nakasummi naaneqartuni affai ajunngitsuusarput.

Napparsimasut ilaanni naaneqarneq ajorpoq, kisianni sananeqaatit allanngornerinik ersiuteqartarlutik. Sananeqaatit allanngorneri siusissukkut nakatsup amerasaanut ammut naasinnaasarput, taamalu kræftip sananeqaateqalerlutik. Imatut paasillugu, nappaat aatsaat paasineqartarpoq sananeqaatit allanngorneri kræftip sananeqaataanik peqalersimatillugit.

Nakasummi sananeqaatit allanngorneri ima taaguuteqartarput:

Sananeqaatit allanngorneri oqinnerit (low grade)

Sananeqaatit allanngorneri oqimaannerit (high grade)

Qanoq misissuisoqassava?

Nappaatip suussusersinnginnerani misissuinerit arlallit ingerlanneqas-sapput, llaatigut qinngut atorlugu nakasut misissorneqassaaq. Quut aamma misissorneqassaaq, naanerniit tinunerniillu misissugassanik aamma peersivigineqassaatit (biopsier).

Qinngut atorlugu misissuineq

Qinngut atorlugu nakasukkut misissuineq ingerlanneqartarpooq, tassani nakorsap qinngut amitsunnguaq peqissinnaasoq quup aqqutaatigut nakasunnut ingerlatissavaa. Taanna taaneqartarpooq cytoskopi. Qinnguttip nuuani qulleqarpoq, taamaalilluni nakorsap nakasuit ilua takusin-naavaa. Misissortinnginninni quup aqqutaa tarngummik ilisimajunnaarsinneqassaaq.

Qunngummik misissuinermi nakasukkut kræftimik pasitsaassissoqarpat, taava nakasuppit iluaniit misissugassamik peersisoqassaaq. Misissugassanik peersivigitissaguit ilisimajunnaarsillutit suliarineqassaaq, imaluunniit qiteqqakkut qeritsineq pissaaq. Misissuineq ulluinnarlugu, imaluunniit unillatsiarnikkut ingerlanneqassaaq. Misissugassatut piigaq allisitsiutikkut misissorneqassaaq, taamaalilluni kræftip sananeqaataanik peqarnersoq takuniarlugu. Naaneqarnersoq kræfteqarnersorluunniit paasineqarsinnaagami.

Quumik misissuineq, aamma nakasummik saliineq

Qinnguartaammik misissuinermi ajoqutaasinnaasunik nassaartoqann-gikkaluarpat, nakorsallu nakasummi kræfti pasitsaallugu, taava quut misissorneqassaaq, immaqalu aamma nakasut imermik tarajulimmik salinneqassalluni. Quut imermillu saligutaasoq misissorneqassaaq, tassani kræftip sananeqataanik peqarnersoq takuniarlugu.

Misissuinerit allat

Kræftimik nassaartoqassappat, taava tarrarsuilluni assilisat arlallit atorlugit qarasaasiakkut misissuineq pissaaq (CT-scanning), tassani quup aqqutaata ingerlaernerata tamaat misissorneqassalluni: nakasuk, tartut, aamma quup aqqutai, quup aqqutaata ingerlaarfisa ilaani kræfteqarnersoq takuniarlugu. Aamma puatit CT-scanning atorlugu misissorneqassapput, tassani takuniarlugu kræfti siaruaassimanersoq.

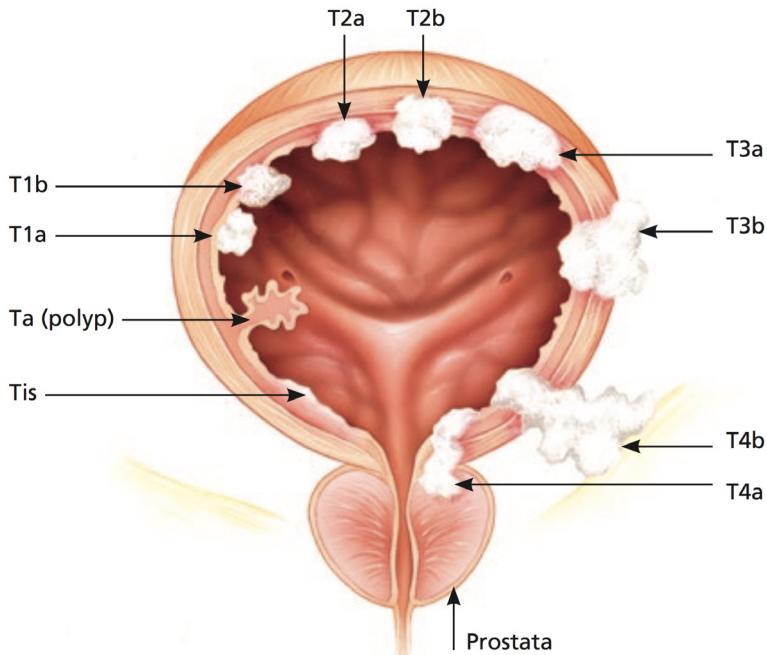
Qanoq napparsimatigaanga?

Nakasummi naanerit affaasa missaat tamarmik ajunngitsuusarput, aammalu kræftinnguukkiartortarnerat qaqtigoortuulluni. Nakasuit ilaani arlaqartuni naaneqarsinnaavutit. Isumaqanngilarli nappaat sia-ruaassimasoq, kisianni nakatsup iluani ameraasani naanernik peqalersi-masinnaasarami. Napparsimasorpassuarni naanerit takkuteqqittarput, arlaleriarlutik takkutikulasarlutik. Ilaatigut kræftinnguussinnaasarput.

Nakasukkut kræfteqaruit, taava pingaaruteqarpoq nappaativit killiffia paasisallugu. Imatut paasillugu, nappaativit qanoq siaruaassimati-gi-nera paasisariaqartoq. Katsorsartinnissannut ajorunnaarnissannullu periarfisanut pingaaruteqarmat. Killiffik aatsaat pilatsereernikkut paasineqartarpoq, aamma misissugassamik peersilluni allisitsiutikkut misissuereernikkut. Nakasummi kræfteqarneq sisamanik immikkoortu-lerneqartarpoq (T1-T4). Qupperneq ilusilersugaq takuuk.

Nakasummi kræfteqarneq

Killiffit taakku sisamat TNM-imi immikkoortiterinermi aallaaviupput, taakkulu kræftimik nappaatit killiffiinut aggornilersuinermeri atorneqar-tarput. TNM-imi naqinnej T isumaqarpoq tumor (tinuneq). T-ip kingor-nani kisitsisip takutittarpaa tinunerup qanoq atsiginera. Naqinnej N isumaqarpoq `nodes` (imerajuup sorujuarneqartarfii). N-ip kingornani kisitsisip takutittarpaa nappaat imerajuup sorujuarneqartarfiinut siaruaassimanersoq. Naqinnej M isumaqarpoq `metastaser` (timimi allamut siaruaattoq).

TNM-imi immikkoortiterinermi naalisaatit

- Ta:** Sananeqaatit timip ipiutaasartaanut naasimannngitsut
- T1:** Kræfti ameraasanut ammut naasimasoq
- T2:** Kræfti nakatsup nukiinut naasimasoq
- T3:** Kræfti nakasuk aqquasaarlugu naasimasoq
- T4:** Kræfti timip pisataanut allanut naasimasoq
- N0:** Imerajuup sorujiarneqartarfiinut qaninnernut siaruaassimannngitsoq
- N1:** Imerajuup sorujiarneqartarfianut qanittumut ataatsimut siaruaassimasoq
- N2:** Imerajuup sorujiarneqartarfiinut qanittumut marlunnik pingasunillluunniit siaruaanneq
- N3:** Kræfti imerajuup sorujiarneqartarfiinut ungasinnernut siaruaassimasoq, assersuutigalugu aap ingerlaarfia atuarlugu
- M0:** Timip ilaanut allamut siaruaattoqarsimangilaq.
- M1:** Timip ilaanut allamut siaruaattoqarsimavvoq

Naanerit qanoq katsorsarneqartarpat?

Katsorsaanermi naaneqarnersutit imaluunniit nakasukkut kræfteqarnersutit apeqquataasarpooq. Taamaammat katsorsaanerit assigiinngitsut taakku marluk immikkut allaaserineqartarput.

Qinngut atorlugu pilattaaneq

Naanerit nakasummi ameraasamiiginnarsimappata, imaluunniit nakatsup ilaata qaaginnaani ameraasaaniissimappata, taava qinngut atorlugu pilattaanikkut nalinginnasumik peerneqarsinnaapput: qinnguteerann-guaq amitsoq quup aqqutatigut ingerlatinneqassaaq, taamalillunilu naanerit "ikuallanneqassallutik" imaluunniit "qalipaajärneqarlutik" peerneqassallutik. Suliaritinnginninni ilisimajunnaartinneqassaatit, imaluunniit qiteqqakkut qeritinneqassallutit, kingornagullu ulloq ataaseq marlulluunniit uninngatinneqassaatit.

Naanerit takulluarsinnaajumallugit suliaritinnissannut 1 tiimi sioq-qullugu fluori nakatsup iluanut sullulik plastikki atorlugu isertinneqassaaq. Qinnguartaammi qulleq tungujortoq atorlugu naanerit qaam-martinneqarsinnaapput. Taamaalilluni naanerit tamarmik piiarnissaat ajornannginnerulerterpoq. Taassuma saniatigut napparsimasut naaner-nik ajunngitsunik naasoqarsimasut nakatsumik salinnejarnissaannik ne-qeroorfigineqartarput, tamannalu sananeqaatinik toqoraat (*Mitomycin C*) atorlugu pilattartereernermeri ullup unnuallu ingerlanerani pisarpoq. Naasoqaqqinqnginnissamut ilimanaat appartinniarlugu taanna atorne-qartarpoq.

Nakasummik saliineq

Naanerit peerneqareerutik takkuteqqissappata, taava nakasuk akulim-mik imerpalsumik salinnejarsinnaavoq, taamalu naaneqaqqajaanissa-mut ilimanaat appartinnejarsinnaalluni. Sananeqaatinni allanngorto-qarsimaguit, taava ileqqusumik nakasut salinnejassaaq.

Saliinermi nakasunnut imerpalsumik serpalittaasoqassaaq, taannalu plastik sullulik atorlugu quuit aqqutaatigut nakasunnut ingerlatin-neqassaaq. Akunneq ataaseq qaangiuppat nalinginnaasumik quinikkut imerpalsaoq nakasunniit imaarneqassaaq. Saliineq unitsinneqarani ingerlannejarsinnaavoq. Sap.ak arfinilinni arfineq pingasuniluunniit salinnejartassaatit. Napparsimasut ilaat qaammataluit allortarlugit ukiualuit angullugit pinaveersimatitsiniarluni salinnejartarput.

Nakasummi saliineq Calmettevaccine imaluunniit Mitomycin C atorlu-git pisarloq.

Calmettevaccine atorlugu nakasummik saliineq

Calmettevaccine atorlugu nakatsup sananeqaataasa allanngornissaan-nut pinaveersimatinniarlugu akiuulluarnerulerlertartoq paasineqareeropoq, akiuussutissarlu nakasummut serpalitsinneqareeraangat sunniuteqar-luartarluni.

Periaaseq siullermik sananeqaatit allanngornerinut annertuunut atorneqartarpoq, taannalu taaneqartarpoq carcinoma in situ, kisianni pingaartumik naanerit amerlasimagaangata, qinngummik suliaralugit peernissai ajornakusoorsimappata. Suliaritinnerup naasoqaqqinnissa-mut ilimanaat 50 pct-imik annikillisitarpaan.

Calmettevaccinep saniatigut malunniutai

Calmettevaccinep nakasukkut aseruuttoornermi aamma nuallunnermi (influenza) saniatigut malunniuteqartitsisarpoq, aamma qaqtigor-suaannaq sakiallummut (tuberkulose) assingusumik qisuarititsisar-poq.

Mitomycin C atorlugu nakasummik saliineq

Mitomycin C kemortilluni katsorsartinnertut ittumik sunniuteqartarpoq, taannalu aamma nakasummik saliinermi atorneqarsinnaalluni. Katsorsaariaaseq taanna sananeqaatinik toqoraateqartoq atorneqartarpoq amerlavallaanik naasoqarsimatillugu, aammalu qinnguartaat kisiat atorlugu peerniarneri ajornakusoortillugit.

Mitomycin C atorlugu saniatigut malunniutai

Sananeqaatinut toqoraat nakasuinnarmut pisarmat aamma aammut akuliunneq ajornera pillugu, kemortinnermi saniatigut malunniutaasarut assinginik iluaallioritsineq ajorpoq. Napparsimasut ilaat nakasukkut aseruttoornertut ittumik saniatigut malunniuteqartarput. Ullualunn-guilli ingerlanerini qaangiuttarluni.

Ataqatigiissaakkamik kræfteqartunut katsorsaaneq

Nakasummikkut kræfteqartut ataqatigiissaakkamik katsorsarneqarnissaaanut neqeroorfingineqartarput.

Illit uninngasutut sukkasuumik ataqatigiittumillu sullinneqarnissat siunertaralugu aaqqissuussaavoq.

Ataqatigiissaakkamik misissuinissaq katsorsaanissarlu ilaatigut pisariqanngitsumik utaqqisinneqarnissat pinaveersaarniarlugu misiliutaavoq.

www.cancer.dk/pakkeforloeb atuaruk

Nakasummi kræfti qanoq katsorsarneqartarpa?

Nakasummi kræfti pilattaanikkut, qinngortaanikkut imaluunniit na-korsaatnik katsorsarneqartarpaq. Katsorsaaneq immikkut tunniun-neqatarpaq, imaluunniit ataqatigiissaakkamik tunniunneqartarluni. Ataqatigiissaakkamik kemortinneq pilatsiinarnermiit pitsaanerunersoq ilisimatusaatigineqarpoq.

Katsorsanermi apeqqutaasarpaq kæftip tinunera peerneqarsinna-nersoq, nappaat siaruaassimanersoq, pilatsinnissallu sapinnginnerit. Taamaammat katsorsaariaatsit napparsimasumiit napparsimasumut assigiinngissinnaasarput.

Kræftimik nakatsup iluani ameraaSamiittuinnarmik katsorsaaneq

Tinunerit nakatsup iluata ilaani ameraasap qaaginnaanut ammut naa-simasut qinngummik pilattarneqakkajuttarput. Nakasuup ataannarnis-saata pitsaaqtigisarpaa. Kisianni tinuneq nakatsup iluani ameraasamut itisuumik naasimagaangat, taava pitsaanerusarpaq nakasuk tamaat pilallugu peerneqarpat. Tamatut pilaaneq taaneqartarpaq cystektomi (pullartaartinneq) imaluunniit radikal operation (annertuumik pilattaa-neq).

Qinnguartaat atorlugu pilatsinnej

Qinnguartaat atorlugu pilatsinnej qinnguartaat sullulik mikisoq ator-lugu ingerlanneqartarpaq, taannalu quup aqqutaatigoortillugu tinuneq “qiluttarneqartarpaq” imaluunniit “qalipaajarlugu” peerneqartarluni. Suliaritinnginninni ilisimajunaartinneqassaatit, imaluunniit qiteralikkut qeritinneqassalutit, aamma kingornagut ulloq ataaseq marlulluunniit uninngatinneqassaatit.

Sananeqaatit allanngorneri annertuppata, taava malitsigisaanik nakasuit Calmettevaccine-mik salinnejarnissaanik neqeroorfingineqasaatit, imaluunnit sananeqaatinut toqoraat atorlugu salinnejassallutit. Nakasummik saliinerup siunertarisarpaa sananeqaatit allanngornerisa peerneqarnissaat, imaluunniit takkuteqqinnissaasa aarlerinaataat an-nikillisinniarlugu saliisoqartarpoq. Takuuk qupp. 18.

Kraeftimik nakatsup iluata ameraasaanut akimorlugu naasimasumut pilattaaneq

Nakasummik pilattaaneq

Tinuneq nakatsup iluata ameraasaa akimorlugu naasimappat, taava tamatiguunerusoq nakasuk tamakkerlugu peerneqarnissaas pisariaqtarpoq. Tamutut pilaaneq taaneqartarpoq cystektomi (pullartaartinneq) imaluunnit radikal operation (annertuumik pilattaaneq). Ullumikkut pilattaaneq, ammasumik pilattaanani qinnguartaat kisiat atorlugu ingerlanneqakkuttarpoq.

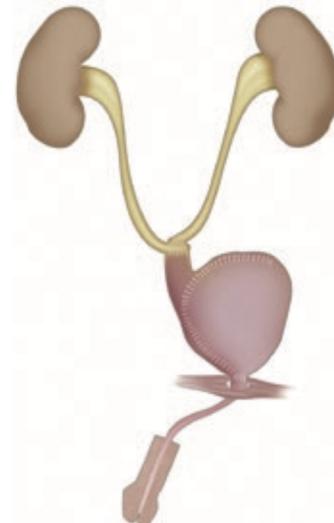
Angutit nakasumikkut kraefteqartut kuutsimi nakasuup aamma imerajuup sorujuiarneqartarfisa saniatigut quup aqqutaata ilaa tamakkerluguunniit peersittarpaat, aamma anisuup aqqutaata qinersia, anisuussaqarfik, ilaatigullu quup aqqutaa peerneqartarput.

Arnat nakasumikkut kraefteqartut nakasuup saniatigut quup aqqutaata ilaa tamakkerluguunniit peersittarpaat, aamma illiaq, mannissap aqqutai, mannissaqarfik, aamma ammanerup ilaa. Aamma kuutsimmi imerajuup sorujuiarneqartarfii peerneqartarput.

Pilaaneq annertoorujussuaq ingerlanneqartarpoq, tassani quup katersornissaanut quullu anisinnissaanut periarfissanik nutaanik pilersitiniartoqartarmat. Assersutigalugu, illit nakasuusamik ikkussivigineqarsinnavutit. Tamanna quup aqqutai nakasuk sioqqullugu inalugaaqqamik ikkussivigineqarsinnaammata. Taamaalilluni inalugaaqqakkut qalatsip eqqaanut amermi ammasukkut qooq aniffissaqalissaaq. Ammanermiit (urostomi), qooq puussiaaqqamut ingerlasinnaavoq. Naqqani kuuffiligaavoq, taamaalilluni anartarfimmi imarneqarsinnaalluni. Taanna taaneqartarpoq Brickerblære.

Brickerblære. Qooq quup aqqutai nakasuk sioqqullugu inalugaaqqakkut ingerlasinnaalissaq, tassanngaanniillu naamiittumut puussiaaqqamut qooq pisassalluni.

Inalugaaqqanit nakasuk. Qooq quup aqqutai nakasuk sioqqullugu inalugaaqqanit nakasuliamut ingerlasinnaavoq – quup aqqutaasigut anisinnalluni.

Quup aqqutaa ajorunnaarpat, taava pisarnertut inalugaaqqamit nakasuliorqarsinnaavoq, taannalu quup aqqutanut ilaliunneqarsinnaavoq. Quup aqqutai inalugaaqqamit nakasuliamut mersuunneqarsinnaapput, quullu aqqutanut atassuserneqarsinnaalluni. Tassani quup aqqutaata matusarneranut nukii suli atorsinnaassamata, inalugaaqqanillu nakasuk nununeqarsinnaassalluni. Qooq inalugaaqqamit naka-summi katersorneqarsinnaavoq nununeqarsinnaassallunilu akunnialuni, nakasuttullu nalinginnaasutut quisarsinnaassalutit. Taamaammat naanni puussiaaraqartariaqassangilatit. Taamatut suliarinnittarneq atorneqakulavoq. Inalugaaqqamit nakasoqarlutit qaqugu quisannerlutit malugisinnaassangilat. Aamma qanoq quisannerlutit ilinniassavat.

Amerlanerit nal.ak. sisamat tallimat qaangiukkaangata quisarput. Ilaat inalugaaqqamit nakasuk tamaat imarlugu quinissartik ajornartor-suitigisarpaat. Taamaammat quisaat amitsunnguaq atorlugu nakasuk imaartariaqartarpaat.

Suliaritinnerit assigiinngitsut tamarmik iluaqtissaqarlutillu akornutissartaqartarput, tamakkulu pillugit nakorsaq oqaloqatigisariaqarpas. Nakasut pilatsillutit peersissagukku, taava sap.ak. marluk missaani uninngatinneqassaatit, piffissallu ilaani napparsimaninnut atatillugu sulinngiffeqassallutit.

Pilatsinnermi saniatigut malunniutaasartut

Pilatsittut amerlanerpaat – 75 %-it missaaniittut pilatseernermik kingorna saniatigut malunniuteqarneq ajorput. Pilaanernili annertuuni aarlerinaateqartuartarpoq. Napparsimasut 10 %-it missaani amerlassusillit quup aqqutaata inalugaaqqamillu nakasup akornanni atalersillugit mersornerini ikimik maninnerinik ajornartorsiuteqarneq misigisarpaat, ikittuunnaalli tamatumingga pissuteqartumik suliariteqqittarput. Napparsimasut allat katsorsarneqarnissamik pisariaqartitsineq ajorput, imaluunniit tartumikkut nassat iluatigulluunniit imaarsaammik ullualunni sap. akunneriniluunniit atasussamik ikkussivigineqartarput, tassani imeq sinneruttoq katersoniarlugu.

Napparsimasut 5 %-it missaani amerlassusillit suliariteqqittarput. Tamanna ikip ammartorneranik pissuteqarsinnaavoq, taamaalluni nassat mersoqqittariaqarlutik. Aamma inalukkap qissallattoorneranik pissuteqarsinnaavoq, imaluunniit nassat iluani aanaartoqalerneq pissutaaasinnaalluni.

Piffissaq sivilsunerusoq isigalu napparsimasut Brickerblære-llit 15 %-ii naap ammanerata nalaagut amimikkut ajornartorsiuteqalertarput. Ilaatigut Brickerblære-merpiaq nerukillisoorneq pisinnasarpooq, tassani ameq akimorlugu aniaffeqaraangat tamanna pisinnaasarluni. Taamaatoqartillugu suliarineqaaqqissaatit.

Angutit 5 %-ii quup aqqutaanut inalugaaqqamik nakasulersinnikut, piffissap ingerlanerani inalugaaqqamik nakasumminnik imaarsinis-saq ajornartorsiutigilersarpaat. Taamaammat quisaat amitsunnguaq atorlugu nakasummik imaartarnissaat ilinniartariaqartarpaat. Angutit amerlanerpaat eqqumatillutik quinissartik nakkutigisinnaasarpaat, kisianni amerlasuut sinitsillutik nangermik quup puaniilluunniit atuisariaqartarput.

Arnat amerlanerit quinissartik nakutigilluarsinnaasarpaat, amerlasuulli nakasummik imaarnissaanut quisaat atortariaqartarlugu.

Pujortarneq aamma imigassaq – ullormut sisamat sinnertaraanni - aseruuttorerit, uummatikkut aamma puakkut ajornartorsiuteqalerne- rit, kiisalu aanaalernissamut aarlerinaatit annertunerulerneri aamma ikit allatut pissuseqalersinnaaneri pisinnaapput.

Pilatsinnissannut aarlerinaatit annikillisisinnaavatit pujortarunnaar- nikkut, aamma aarlerinaatinut killissarititaq appasinnerpaamik atortin- nerisigut.

Peqqinnissamut qullersaqarfiup pilatsinnissaq pillugu tamanut inassu- tigisa tassaavoq:

- Killissarititap appasinnerpaamik atortinnissaa
- Pilatsinnissap tungaanut sap.ak. sisamat imigassartorunnaavin- nissaq, nalinginnaasumik ullormut sisamat imertarsimagukkit.
- Pilatsinnissap tungaanut kingusinnerpaamik sap.ak. arfinillit sioqqullugit pujortarunnaavinnissat

Napparsimasut ikittuinnaat – tassa 3 %-it missaaniittut quup aqqua- taata inalugaaqqamillu nakasup akornanni atalersillugit mersornerisa akornani nerukillisoorneq misigisarpaat.

Angutini suliaritinnerup kinguneranik usuup malussarissusaa innar- lerneqartarpooq, taamalu tissassinnajunnaartarlutik. Ajornartorsiut iisart- takkat atorlugit, pilatsinnikkulluunniit ikiorserneqarsinnaavoq. Arnani pilatsinneq ammanerup naalilaarsinnaaneranik kinguneqarsinnaasar- poq, aammalu inooqatigiinnikkut sunniuteqarsinnaalluni. Atoqatigiin- neq pillugu qupp. Atuaruk.

Qinnguartaat atorlugu katsorsaanermut ilassutitut atorneqarpat

Nakasut Calmettevaccine-mik imaluunniit sananeqaatinut toqoraammik salinneqalissaaq. Saliinermi nakasunnut imerpalaasumik serpalitta- soqassaaq, taannalu plastik sullulik atorlugu quuit aqquaatigut naka- sunnut ingerlatinneqassaaq. Akunneq ataaseq qaangiuppat nalingin-

naasumik quinikkut imerpalasoq nakasunniit imarneqassaaq. Saliineq unitsinneqarani ingerlanneqarsinnaavoq. Sap.ak. arfinillinni arfineq pingasuniluunniit salinnejartassaatit. Napparsimasut ilaat qaammatiluit allortarlugit ukiualuit angullugit pinaveersimatitsiniarluni salinnejartarput.

Calmettevaccine atorlugu nakasummik saliineq

Calmettevaccine atorlugu nakatsup sananeqaataasa allanngornissaannut pinaveersimatinniarlugu akiuulluarnerulerlertartoq paasineqareerpoq, akiuussutissarlu nakasummut serpalitsinneqareeraangat sunniuteqarluartarluni. Periaaseq siullermik sananeqaatit allanngornerinut annertuunut atorneqartarpoq, tinunerillu nutaat takkuteqqinnissaat pinngitsortissinnaajumallugu atorneqartarluni.

Calmettevaccinep saniatigut malunniutigisartagai

Calmettevaccinep nakasukkut aseruuttoornermi aamma nuallunnermi (influenza) saniatigut malunniuteqartitsisarpoq, aamma qaqutigorsuaanaq sakiallummut (tuberkulose) assingusumik qisuarititsisarpoq.

Mitomycin C atorlugu nakasummik saliineq

Mitomycin C sananeqaatinut toqoraataavoq, taannalu nakasummik saliinermi aamma atorneqarsinnaalluni. Katsorsaariaaseq taanna sananeqaatinik toqoraateqartoq atorneqartarpoq tinunernik amerlavallaanik naasoqarsimatillugu, aammalu qinnguartaat kisiat atorlugu peerniarneri ajornakusoortillugit, taanna taaneqartarpoq carcinoma in situ.

Mitomycin C atorlugu saliinermi saniatigut malunniutai

Sananeqaatinut toqoraat nakasuinnarmut pisarmat aamma aammut akuliunneq ajornera pillugu, kemortinnermi saniatigut malunniutaasartut assinginik iluaalliorititsineq ajorpoq. Napparsimasut ilaat nakasukkut aseruuttoornertut ittumik saniatigut malunniuteqartarput. Ullualunniguilli ingerlanerini qaangiuttarluni.

Qinngortaalluni katsorsaaneq

Napparsimasut ilaat pilatsissinnaanngitsut, pilatsikkusungitsullunniit qinngortartittarput. Nappaat killiffimmi T2, T3 imaluunniit T4-miippat qinngortartinnissannik neqeroorfigineqassaatit, (Takuuk titartagaq qupp. 9), imaluunniit pilatsinnissamut allanik pissuteqarpat pilatsissinnaanak, taava qinngortarneqarlutit katsorsarneqassaatit.

Qinngortaatip kræftip sananeqaatai aserortersinnaavai. Qinngortaa-nerinnaaq annernartoqanngilaq, qinngortartinnerillu tamarmik minut-sialunnguanik sivisussuseqarlutik. Ullut tamaasa qinngortartittassaaatit, ataasinngornermiit tallimangnornermut, sap.ak arfinilinni qinngortar-tittassallutit. Qinngortartinnerup iluaqtissartaraa nakasup pigiinnar-nissaa. Nakasuk qinngortarneqassaaq avataatungaalu kajalallugu, aammalu imerajuup sorujuiarneqartarfí qaninnerit.

Qinngortartilluni katsorsartereernerup kingorna kingunerluutit
Qinngortartilluni katsorsartittut pingajorarterutaat querusukulaner-lersinnaapput, quigaangamik qasilliillutik aamma anniarlutik, timmil-lutillu. Amerlasuut qasusorujussuanngortarput. Kingunerluutit taakku katsorsartinnerup affaata kingulliup tikinnerani takkukkajunnerusarput, katsorsartereernermlu qaammatalunnguit ingerlanerini annikilliartu-lertarlutik.

Kingusissukkulli kingunerlutsitsinissaq aamma aarlerinaateqartarpooq, tassalu kingunerluutit qaammatit imaluunniit ukiut katsorsartere-nermiit qaangiunnerini takkussinnaasaramik. Querusukulalertoqr-sinnaasarpooq, nununissarlu ajornakusuulersinnaasassalluni, aammalu nakasummit aanaalertoqarsinnaalluni. Qinngortartinneq tissassin-naajunnaarnermik aamma malitseqarsinnaasarpooq.

Kemortilluni katsorsartinneq

Nappaat nakasup avataanut timip pisataanut allanut siaruaassimappat, taava ajornanngippat kemortillutit katsorsarneqarnissannik neqeroor-figineqassaatit. Kemoterapi nakorsaammik kræftip sananeqaataanut toqunartulinnik katsorsaalluni atorneqartarpooq. Sullulik kusertittagaq

amitsuarannguuvoq, taannalu taqqakkoortillugu nakorsaat aammut akulerutitinneqartapoq timimilu tamarmi ingerlaartarluni.

Katsorsaaneq nakorsaatinik arlalinnik katiterinikkut ingerlanneqa-kajuttarpoq. Sap.ak. pingasunngoraangata ulloq ataaseq marlulluunniit sivikitsumik unitsinnejarlutit katsorsarnejartassaatit. Kingornalu sap.ak marluk unitsinnejarnak katsorsarnejassallutit. Sap.ak. pingasut taamatut katsorsaaneq ingerlanneqassaaq.

Kemortilluni katsorsarnejarnermi saniatigut sunniutaasartut

Kemortinnermi nakorsaat timimi tamarmi ingerlaartarpoq. Taamaamat krætip sananeqaatai kisiisa nungusarneq ajorpai, sananeqaatit ajunngitsut aamma ilangnguttaramig. Annertungaatsiartumik saniatigut sunniuteqartitsisarpoq, kisianni iluarseqiqikkajuttarput.

Kemortillutit katsorsartinninni saniatigut sunniutaasartut nalingin-naanerusut tassaasinnaapput kajumiinnnerit, qasoqqaneq, nererusuk-kunnaarneq, timminneq, meriarnerit, nutsanik katagaaneq, aamma inussat nuuini isikkanilu kakikkaalunneq. Katsorsartinneq naammassipat saniatigut sunniutaasartut amerlanerit iluarsisarput, aamma nutsat naaqqittarput. Kemortinnermi aap sananeqaatai aamma sunnerne-qartarput, tamaammat aseruutornissamut qaninnerulersinnaavutit. Taamaattumik aavit misissorneqakulanissa pisariaqarpoq.

Sulisut ilinnik katsorsaasut oqaloqatigikkit

Qinngortartillutit katsorsartissaguit imaluunnit kemortissaguit, saniatigut sunniutaasartut qanoq illutit annikillisissinnaaneri pillugit sulisut siunnersuutinik iltsersuinernillu ikiorsinnaavaatsit.

Katsorsaariaatsinik allanik peqarpa?

Misileraalluni katsorsaaneq

Misileraalluni katsorsaaneq ilisimatuussutikkut katsorsaariaatsimut nutaamut misissuineruvoq, sunniutigisartagaali naqqa tikillugu suli iluamik paasineqanngillat. Assersuitigalugu nakorsaatip nutaap akuersissutigineqannginnerani napparsimasunut nammineerlutik peqataaru-suttunut misilittaagineqqaartarpooq.

Nalinginnaasumik maleruagassaqanngilaq kina katsorsaanikkut misileraanermut akuersaasanersoq. Ilaatigut kraeftip qanoq ittuunera aallaavigineqartarpooq aamma nappaatip suussusersiniarnerata nalaani katsorsaasoqassanersoq, imaluunniit kræfteqaqqilerneremi katsorsaanisaq aallartinneqassanersoq. Aamma apeqqutaatinneqartarpooq tinunerup qanoq atsiginera siaruaassimaneralu. Aamma apeqqutaasarpooq siusinnerusukkut katsorsarneqarsimaneq.

Misileraalluni katsorsaanermi aalajangersimasumik pilersaarsior-toqartarpooq (allattaaveqarluni) napparsimasut qanoq amerlatigisut katsorsartissanersut, qanorlu katsorsaaneq sivisutigissanersoq il.il.

aamma takuuq www.cancer.dk/forsoeg

Misileraalluni katsorsaaneq

Misileraalluni katsorsaaneq katsorsaaneruvooq suli misilinnejanganngitsoq imaluunniit naammattumik uppernaaserneqanngitsoq. Katsorsaanermi qaqutiguinnaq allattaavilersortoqartarpooq, aamma inunnut katsorsaneqarnissamut periarfissaarutivissimasunut atortinneqartarluni. Siunertarineqarpoq kræftimik napparsimasut inuunerminnillu navianartorsiut aamma sapinngisamik ajunnginnerpaamik katsorsarneqarnissaat pinerullugu taama sulisoqartarpooq.

Misileraalluni katsorsaaneq kræfteqartunut immikkoortortaqarfimmi annertuumik immikkut ilisimasaqartuni aammalu ilisimatusarnermut immikkoortortaqarfinnut attuumassuteqartuni ingerlanneqartarpooq. Peqqinnissaqarfimmi nakorsap peqqinnissamut qullersaqarfik aqqutigalugu napparsimasut katsorsartinnissamut tassunga inner-suussutigisarpai. Suliamullu paasisimasaqartunut ataatsimiititaliap peqqinnissamut qullersaqarfik misileraalluni katsorsaanissaq pillugu siunnersuuteqarfigisarlugu. Periarfissaq taanna aamma taaneqartarpooq 'second opinion'

Periaatsit ilisimatusarnikkut akuerisaanngitsut atorlugit katsorsaaneq

Periaatsit ilisimatusarnikkut akuerisaangitsut atorlugit katsorsaaneq katsorsaariaasiuvoq peqqinnissaqarfinni nakorsat nalinginnaasumik neqeroorutigineq ajugaat. Innersuussutigineqarsinnaanngilaq katsorsaanissamut neqeroorutit akuerisaasuttaaq naaggaarnissaat. Kisianni illit nammineerlutit neqeroorummik allamik ilassuteqarnissannik toqqaasin-naavutit, pingaaruteqarporlu nakorsarisavit oqaloqatiginissaa.

Periaatsit ilisimatusarnikkut akuerisaanngitsut ilaasa peqqinnissaqarfimmi katsorsartinnerit sunnersinnaavaat.

Maluginiartariaqarpalli periaatsit ilisimatusarnikkut akuerisaanngitsut atorlugit katsorsaanermi qaqutiguinnaq iluatsittoqartarmat, taamat-tumik iluaqutissartaanik saniatigullu sunniutaasartunik qulakkeerlugu ilisimanittoqanngimmat aamma ilisimasariaqarpat.

Katsorsartinneq naammassippat qanoq pissaanga?

Nalinginnaasuuvooq katsorsartereernerpit kingorna nukillaangaguit qasusutullu misigisimallutit. Napparsimasorpassuit tamatumia kingorna kingunerluuteqartarpuit, tamannalu inuunerminni sungiunniartusaavaat. Katsorsartinnikut ilaasa nuna tamakkerlugu kræfti pillugu siunnersuisartut ikuiniarnerat tapersersuinerallu atoraangamikku iluaqtigisartorujussuaat. Takuuk qupp.

Nakkutiginninneq

Aallaqqaammut qaammataluit allortarlugit nakkutigineqassaatit, kingornalu nakkutigineqarninnut misissortittarnitit akuttoriartussallutik. Naanerit peersissimagukkit, imaluunniit sananeqaatit allanngornerinut katsorsartissimaguit, taava nakasuit qinguartaammik misissornejartarnissaa qaammatinik sisamanik arfineq pingasunilluunniit akunne-

qartartumik pisassaaq, aammalu kingusinnerusumi ukiumik ataatsimik misissortinnissat akunneqartalissalluni. Sananeqaatit allanngornerinut / naanernut katsorsarnejarlutit nakkutigineqartassaait, nappaammik utertooqqinnnginnissat, naanernillu kræftinnguuttoqaqqinnissaa pina-veersimatinniarlugu.

Nakasut peersissimagukku, annertuumik pilattartissimaguit, taava tartutit misissorneqakulassapput aamma quuit allamut sangutinneqarnera/nakasuit taartaa ukiumut misissorneqartassallutik. Peqatigitillugu nappaatit utertoorsimanersoq nakorsap misissussavaa, aamma quuit aallamut sangutinneqarnera qanoq ingerlanersoq misissussallugu.

Ersiutit/malunniutit eqqummaariffigilluartassavatit, assersuutigalugu quigaangavit imermi aaqarnersoq. Kisianni imaanngilaq nappaat uteqqissimassasoq, kisianni annertunerusumik misissorneqartariaqarpoq.

Napparsimaleqqinnissamut annilaanganeq

Katsorsarterernerit naammassereeraluartoq, nappaatip puiguinnissaa inuunivillu siornatigutut ingerlateqqinnissaa ajornakusoorsinnaasarpoq. Kræftimik napparsimanikorpassuit nappaamminnik utertooqqinnissartik annilaangassutigisarpaat, timertillu eqqumaffiginerulertarlugu.

Taamatorpiaq misigisimaguit ernumassutigisat pillugu nakorsamik oqaloqateqaruit immaqa iluaqtigissavat. Kræftimik nappaateqarnikut allat aamma oqaloqatiginerisigut misilittagaat atorsinnaassavatit, assersuutigalugu nakasut peqatigiiffiat. Takuuk qupp. 36.

Atoqateqartarnerami?

Katsorsartinnerit atoqateqartarninnut sunniuteqarsinnaavoq. Amerlanertigut ajornartorsiutit ikiorserneqarsinnaasarpuit.

Nakasuk peerneqartariaqarsimappat, kinguneqarsinnaasarpooq. Angutini pilatsinnikkut usuk akornuserneqarsinnaasarpooq, taamalu tissas-sinnaajunnaarnermik kinguneqartarluni. Amerlasuut inooqatigiinnermi nuannisarnissamut periaatsinik allanik nassaarsinnaasarpuit. Kisianni ajornartorsiut nakorsaasiinikkut pilatsinnikkulluunniit aamma iluarsi-neqarsinnaasarpooq. Arnani pilatsinnerup ammaneq naannerulersissin-naavaa, tamatumalu inooqateqarneq aamma sunnersinnaasarlugu.

Atuaruk www.cancer.dk/seksualitet.

Urostomi-mik pilerneqarsimaguit (amermi ammaneq quup aniffissaa) taava inooqatigiinnermut tunuarsimaalersitsisinnaasarpooq.

Naami puussiaaraqaarneq sivisuumik akueriniarneqartarpooq, imminer-mut aamma aappaasumut. Nakorsat oqaloqatigiuk, imaluunniit Stomi-foreningen COPA.

Stomi-mik ikkussivigineqareerluni inuuneq

Stomi-lersillutik pilatsinnikunik allanik oqaloqateqarusukkuit, taava Stomiforening COPA imaluunniit kræftimik akiuiniartunik oqaloqateqar-niarsinnaavutit. Takuuk qupp. 35.

Stomi ajornartorsiutigigukku, taava peqqinnissaqarfimmi stomisyge-plejerske attavigisinnavaat.

Pujortartaruit kræfteqaleqqinnissamut aarlerinaat pujortarunnaarnik-kut annikillisssinnaavat. Siunnersorneqarnissat iltsersorneqarnissallu pisariaqartikkukkit nakorsat oqaloqatigiuk.

Ajorunnaarsinnaavunga?

Kræfteqalersimanermik kalerrinneqarneq amerlanerit tupassutigisar-
paat. Amerlasuut toqunissartik ingerlaannaq eqqarsaatigeqqaartarpaat.
Nakasukkut kræfti nappaataavoq sualuttoq, aamma nappaatip qanoq
pinissaanik missiliuinermi apeqqutaasarpoq kræfteqalerninniit qanoq
siusitsigisumi nappativit suussusersineqarnera, aamma katsorsarneqa-
lerner, kræfti tamaat peerneqarsinnaanersoq, aamma nappaat peerne-
qarsinnaanersoq.

Ajorunnaarsinnaaninnut periarfissat nappaativit killiffia apeqqutaatil-
lugu takuneqarsinnaasarpooq nakasummikkut kræfteqarlutik napparsi-
masut siunissami qanoq iliorsinnaanerannik tunngasut ataani atuarsin-
naavatit. Pingaaruteqarpooq eqqaamassallugu nalunaarsuusiorneq illit
qanoq inninnik naliliisuungimmat.

Nalunaarsuusiorneq qanoq oqariartuuteqarpa?

Nalunaarsuusiorneq inunnut arlalinnut naatsorsuussaavoq, inunnut
ataasiakkaanuunngitsoq. Nappaativit killiffia, qassunik ukioqarnersutit,
arnaanersutit angutaandersutilluunniit, allanik nappaateqarnersutit,
inooriaatsivit qanoq ittuunera, timikkut qanoq innerit, taakku aallaavi-
galugit nappaatip qanoq pinissaanik missiliusoqartarpooq.

Nappaativit qanoq pinissaata missilornera nakorsannut apeqqutigi-
sinnaavat, kisianni nakorsavit qularnaatsumik akissuteqarnissaa ilima-
gissanngilat.

Napparsimasut 10 %-ii kisimik nakasummikkut ajunngitsunik naa-
soqarnikut nakasummikkut kræfteqalersarput. 90 %-ii nakasummikkut
kræftinnguutsitsinngitsut, inoqassutsimut naleqqiullugu ajorunnaarsin-
naasarput.

Nappaat nakatsup ameraasaanuinnaq pisimappat, annertuumillu pilattarneqarluni, tassani nakasuk imerajuup sorujuiarneqartarfiilu kuutsimiittut pilallugit peerneqarpata, taava napparsimasut 75-90 %-ii ukiunik tallimanik sivisunerusumilluunniit inuusarput.

Nappaat siaruaassimaguni, taamalu kræfti nakatsup ameraasaa akimorlugu naasimalluni, taava annertuumik pilattartereernermermi inuuin-narnissamut periarfissaq 45 %-entimik annikillisarpoq.

Nappaat imerajuup sorujuiarneqartarfiinut siaruaassimappat, taava napparsimasut 35 %-ii ukiuni tallimani sivisunerusumilluunniit inuusin-naasarput.

Kræftimi peerneqarsinnaanngippat?

Nakasukkut kræfti ajorunnaarsinnaajuaannarneq ajorpoq. Taamaattoqarpallu nakorsat anniarunnaamissutaasinnaasumik katsorsaanissamik neqeroorsinnaapput. Anniarunnaamisitsiniarluni katsorsaaneq ajorunnaassutaaneq ajorpoq, kisianni inuunermut sivitsorsaataasinnaasarpooq aammalu inuunermik pitsaanerusumik tunisisinnaalluni. Tassa imatut paasillugu, inuit ilaat nappaammik ataavartumik pigisaqarlutik inuusariaqartartut.

Anniarunnaarsitsiniarluni katsorsaaneq

Anniarunnaarsitsiniarluni katsorsaaneq kræftimik nappaateqarneq tamaat isigalugu anniarnaveersaatit atorlugit katsorsaanerusarpoq, imaluunniit naqitsinernik malunniutinik aanaalerernilluunniit ikorsiinerni atorneqartarluni.

Pingaartumik nakasummi kræfti siaruassimasumi quup aqqutaani ataatsimi, illuttulluunniit kiggiguttoqarnissaanik aarlerinaateqartarpooq, tassani quup aqqutaa tartuunit nakasummut ingerlasoq kiggiguttoorsinnaasarmat, aamma nakasummi aanaartoqalersinnaaneranut ersiutit pillugit.

Quup aqqutai kigginneqarpata, taava tartooq iluamik ingerlanssinnaajunnaassaaq. Ameq putullugu tartumut milluaammik ikorsineqarsinnaavoq. Ajornanngippat qinngummik pilattarneqarsinnaavoq, tassani sullulik quup aqqutatigut nakasummiit suliarineqarsinnaalluni.

Nakasummi aanaarneq suliarineqartariaqarpoq. Amerlanertigut nakasuk imermik tarajulimmik salillugu naammattarpoq, imaluunniit nakorsaatit atorneqarsinnaapput. Anaalertaqattaassappat, taava sivikitsumik qinngortaanikkut iluaquserneqarsinnaapput.

Nappaammik utertooqqinnermi katsorsartinneq

Napparsimaleqqissagaluaruit, apeqqutaassaaq siullermik katsorsartikkavits katsorsaariaaseq sorleq atorneqarnersoq. Utertooqqinneq naksunniippat, imaluunniit nakasuup inaanippat, taava pilatsissinnaavutit, qinngortartissinnaavutit, imaluunniit kemortissinnaavutit, tassani pisooq apeqqutaassaaq.

Utertoorneq annertuppatt, imaluunniit kræfti siaruaassimappat, taava ajornannangippat kemortinnissat neqeroorutigineqassaaq.

Nammineerlunga qanoq iliorsinnaavunga?

Kræftimik napparsimasorpassuit nammineerlutik iliuuseqarnissartik ujartortarpaat. Nerisatigut, timikkut sammisat, tupa imigassarlu, taakkupput iliuuseqarfiusinnaasut.

Kræftimik nappaatiq suussusersinera tupannartumik kinguneqartarpoq, eqqarsaaterpassuit aamma isumakuluutit takkuttarmata. www.ditliv.dk-mi ilisimasassanik, nerisassallu pillugit sungiusatinik, sinittarnernik, aalasarnissamik aamma eqqarsaatit pillugit atuarsinnaavutit.

Nerisat timigissarnerlu

Kræftimik napparsimasut sanigukkajuttarput. Piffissap ilaani illigisa-qannginneq nuanniilliuutigisaramikku, meriannguneq, iiisiniarnermikkut ajornakusoortitsineq, allallu naat inalukkallu aqqutaasigut ajornartorsiutit. Inunnit nappaateqanngitsuninngarnit peqqinnarnerusunik nerinerusariaqartarput, ima paasillugu nerisassat protein-neqarnerusut orsoqarnerusullu pinerusariaqaramikkit. Nakorsaq peqqissaasorluunniit siunnersorneqarnissannik aperikkit.

Katsorsartinnerup nalaani kingornalu timikkut sammisaqartarneq amerlasuunit assorsuaq nuannaarutigineqartarpoq, timikkut tarnimikkullu iluaallatsitsinerusutut misigisimalersaramik. Qanoq iliornissat pil-lugu, suullu sammissagukkit pitsaanerusoq nakorsarisat oqaloqatigiuk.

www.cancer.dk/madtilkraeftpatienter
www.cancer.dk/motiongavner

Pujortartarpit?

Nakasummi kræfteqaruit pujortartarlutillu, ajunnginnerussaaq pujortar-tarunnaaruit. Pujortartaruit katsorsartinninnut sunniuteqarsinnaavoq, taamaalilluni pilatsinninni qinngortartillutillu katsorsartinninni nappa-

tip allatut pissuseqalerneranik arlaqartunik pisoqarsinnaalluni. Aamma pilatsereernerpit kingorna ikivit manninniarneranut ajornakusoortitinerussaaq. Pujortartarneq pissutaalluni ulluni arlalinni peqqinnissaqarfimmi uninngasinjaavutit, tassani nappaatip allatut pissuseqalernera pissutaalluni.

Pujortarunnaarnissannut ikiorneqarusuppit?

Pujortarunnaarniarneq sapernartarpooq. Pingaartumik napparsimaleruttornerup qeqqani.

Pujortarunnaarniarnermut atortussat akeqannngitsut, aamma pujortarunnaarniarinni siunnersorneqarsinnaaneq Stoplinie-mut sianerlutit pissarsiarisinnaavatit, tlf. 80 31 31 31. Aamma sms-ikkut allalluni kiffatuussivik: "cikaritsit tassa"-mut ilanngussinnaavutit. Kommunet arlallit, nakorsaataarniarfiillu aamma pujortarunnaarniarnermut tunngasunik neqerooruteqartarput

www.cancer.dk/tobak atuaruk

Pujortartanngikkuit pilatsereernerup kingorna timit pitsaanerusumik mamissinnaavoq. Peqqinnissamut qullersaqarfiup innersuussutigaa pilatsinnginnermi sap.ak. arfinilinnit arfineq pingasut sioqqullugit pujortarunnaarnissaq. Pilatsereernerpit kingorna sap.ak. arfineq pingasut aqqaneq marlullu pujortassanngilatit, kisianni pujortartaleqqinqilluin-narnissaq pitsaanerpaassaaq. Iluaqutaanavianngilaq pujortartarneq annikillisikkaluaraanni. Pujortarunnaavittariaqarputit. Pujortartanngikkuit qinngortartinnerit aamma sunniuteqarluarnerussaaq.

Imigassartorallaarpit?

Inuit imigassamik annertuallaamik atuisut pilatsinnerminni nappaam-mik allatut pissuseqalertarnernik amerlanerusunik peqalersarput, assersuutigalugu aseruuttornerit, uummatikkut aamma puakkut ajornartorsiuteqalernerit, kiisalu aanaalernissamut aarlerinaatit an-nertunerulerneri aamma ikit allatut pissuseqalersinnaallutik. Inunnit imigassartunnginnerusunit sivisunerusumik uninngatinneqartarpit. Innersuussutigineqarpoq katsorsartinnerup kingorna imigassamik imer-pallaannginnissaq, tassalu killissarititaasunik qaanginaveersaarnissaq.

Imigassartortarnerup allanngortinnissaanut ikiorneqarusuppit?

Imigassartortarnerpit allanngortinnissaanut ikiorneqarnissat pisariaqartikkukku, taava katsorsarneqannginninni peqqinnissaqarfiup nakor-savilluunniit siunnersorlutit tapersorsorlutilluunniit ikiorsinnaavaatit. Aamma paassisutissat siunnersuutillu pissarsiarisinnaavatit uani: www.hope.dk imaluunniit ALKOlinie-mut oqarasuaat 80 33 06 10-mut sianer-lutit, taakku akeqanngitsumik kinaassutsimillu isertuussillutik oqara-suaatikkut siunnersorsinnaavaatsit aamma imigassamik ajornartorsiute-qarninnik qaangiiniarninni tapersorsorsinnaavaatsit.

Peqqinnissamut qullersaqarfiup imigassat amerlassusissaannik killissarititaa

- Arnanut sap.ak. annerpaamik immiaaqqat 7-it
- Angutinut sap.ak. annerpaamik immiaaqqat 14-it
- Taamatullu imerneremi ataatsimi annerpaamik immiaaqqat 5-imat

Oqaatsit allattukkat

Biopsi: Vævsprøve. Misissugassamik peersineq

Brickerblære: Quup aqqutaa allakkut ingerlaffiligaq, taanna nakasuk pilallugu peerneqareerneratigut atorneqarsinnaavoq. Inalugaaqqamit ingerlaarfilerneqartarpooq, taannalu quut aqqutaannut tapiliun-neqartarpooq. Taamaalilluni inalugaaqqakkut qalatsip eqqaanut amermi ammasukkut qooq aniffissaqalissaq. Tassani qooq puus-siaaqqami katarsorneqartarpooq.

Carcinoma in situ: Latinerisoorlugu kræfteqaleqqajaanermut killiffik annerpaaq. Sananeqaatit allanngorsimasut, taamaalillutik kræftip sananeqaataasut isikkoqalersimasut, kisianni sumiiffissaminni aatsaat naasartut (in situ).

CT-scanning: Tarrasuunikkut misissuineq immikkut ittoq, tessani tarrarsuilluni assilisat arlallit qarasaasiakkut misissorneqartarlutik.

Cystektomi: Pilattaaneq, tessani ilaatigut nakasummik peersineq.

Cystoskopi: Misissuineq, tessani nakorsap qinnguteeqqakkut quup aqqutaa atuarlugu nakasuup ilua alakkarteriffigisinnaavaa.

Lymfeknuder: Imerajuup sorujuarneqartarfii timip akiuussutissaata ilagiinnarpaa.

Metastaser: Kræftip sananeqaatai kaanngarnikkut timimi allamut tinunernik pilersitsisinnaasut. Taakku taaneqartarput metastaser. Metastaser kræftitulli ittuuvoq. Kræftimik nutaamik allamik nappaate-qalersitsisuunngitsoq, assigisaali.

Polyp: Sananeqaatit allanngornerattut ittoq, nakatsup iluani ameraaastut ajunngitsutungajak isikkoqarluni naasartoq.

Tarmblære: Quup aqqutaa allakkut aqqutiligaq, taanna nakasuk peerlugu pilatsereernermeri atorneqartarpooq. Qooq quup aqqutaatigut inalugaaqqamik nakasuliamit ingerlaartarpooq – taanna inalugaaqqamit sanaajuvoq – quullu aqqutaatigut aniffeqarluni.

Stix: Qooq pappiaqqat amitsut atorlugit misunneqartarpooq. Pap-piaqqami assigiinngitsunik killeqarpoq. Killit taakku ilaata qalipaataa allanngoriartarpooq, taava minutcialunnguit qaangiunnerini inernerera takuneqarsinnaalertarpooq.

Tarmslyng: Qanoq issuseq, inalugaaraq tamakkerluni ilaannaaluunniit nerukillisoortoq.

Urostomi: Amermi ammaneq, tassuunalu qooq aniffeqarpoq.

Suut allat aamma atuar-sinnaavakka?

Kræftimik nappaateqartunut atatillugu atuagaaqqanik atuarlugit iluaqutaasinnasunik Kræftimut Akiuiniartut arlalinnik saqqummerstsi-nikuupput.

‘Kræfteqalerpunga – qanoq iliorsinnaavunga?’

‘Qanigisaasutut inuuneq – kræfteqarluni napparsimasup saniani’

‘Kræftimik nappaateqartutut pisinnaatitaafftit’

‘Kræfti atoqatigiinnerlu’

“Kræfteqarlutik napparsimasunut nerisaqarnermut siunnersuutit”

“Nakorsaq aperiuk”

“Periaatsit ilisimatusarnikkut akuerisaanngitsut atorlugit katsorsartinnissat eqqarsaatigaajuk?”

“Ataata anaanaluuunniit kræfteqalerpat – ilaqtariinnut kræftimik eqqugaasunut atuagaq”

“Nakkutigineqarluni misissortittarnerup ingerlanera – katsorsarternerup naammassinerani inuuneq”

Atuagaaqqat akeqanngillat www.cancer.dk/netbutik -imi imaluunniit oqarasuaat 35 25 71 00 attavigalugit piniarneqarsinnaapput.

Aamma internet-imi nappaatit pillugu annertunerusumik atuarsin-naavutit. Kræftimut Akiuiniartut nittartagaanni www.cancer.dk/blae-rekraeft. aamma katsorsartinneq, ilagisat, pinaveersaartitsineq ilisimatusarnerlu pillugit paasissutissanik tamanik peqarpoq. Nappaatit pillugu atuarneqarsinnaasut uani pissarsiarisinnaavatit www.cancer.dk.

Nunani allani nittartakkat

MacMillan Cancer Support Europami kræfti pillugu paasissutissiisartut nittartagaa siuarsimanerpaanut ilaavoq: www.macmillan.org.uk

National Cancer Institute (NCI) amerikami peqqinnissaqarfíup ministeeriaata kræftimut suliniaqatigiiffissuaraa: www.cancer.gov.

Sumi siunnersorneqarnissannik ikiorneqarsinnaavunga?

Kræftimut akiuiniartut nuna tamakkerlugu illoqarfinni assigiinngitsuni kræfti pillugu siunnersuisarpoq. Tassunga sianernikkut namminerluunniit takkullutit siunnersorneqarsinnaavutit ilitsorsorneqarlutluunniit uani www.cancer.dk imaluunniit misilittakkat ilisimasallu net-simi nap-parsimasut allat ilaquaaniit aamma avitseqateqarsinnaasassallutit uani www.cancerforum.dk. imaluunniit kræftliniemut sianernikkut. Kræftimut akiuiniartut kræftimik napparsimasunut ilaquaanullu oqarasuaatikkut siunnersuisarfigaat.

Aamma Blæreforening attavigisinnaavat, COPA.

Kræfti pillugu siunnersuisarfiit

Kræfti pillugu siunnersuisarfik ilinnut qaninneq uani nassaarisinnaavat www.cancer.dk/kraeftraadgivninger imaluunniit Kræftimut akiuiniartut sianerlutit oqarasuaat 35 25 75 00.

www.cancerforum.dk.

Cancerforum Kræftimut akiuiniartut kræftimik napparsimasunut ilaquaanullu online attavigineqarsinnaavoq. Tassani inuttut nammineq kinaanerit ikkussinnaavat, taamaalillutillu inuunerminni kræftimik eqqu-gaasimasut misilittagaannik avitseqateqarsinnaalissallutit.

Oqarasuaatikkut siunnersuisarfiup kræftliniep ammasarfi

Ulluinnarni 9.00-21.00

Arfininngorneq – sapaat 12.00-17.00

Nalliuuttuni matoqqasarpoq

Oqarasuaat 80 30 10 30

Blæreforeningen (nakasukkut kræfteqartut peqatigiiffiat)
Blæreforening napparsimasut polypper-qartut peqatigiiffigaat, ima-
luunniit nakasummi kræfteqartut ilaquaasalu.
Atuaruk www.blaereforeningen.dk

Saaffigisassaq:
Børge Tamsmark
Tlf.: 25 86 92 74
E-mail: tamsmark@gmail.com

Kalaallit Nunaanni:
Kræftimut akiuiniarluni suliniaqatigiiffik Neriuffik, Kalaallit Nunaanni
sumiiffinni amerlasuuni immikkoortortaqrarfeqarpoq. Ilinnut qaninner-
paaq qanorlu saaffigineqarsinnaersoq napparsimavimmi sulisunut
nakorsanullu paasiniarsinnaavat. Imaluunniit Neriuffit Kattuffiat Nuum-
miittoq attavigisinnaavat uunga:

Neriuffit Kattuffiat
Imaneq 41
Postbox 1546
3900 Nuuk

Facebook: Neriuffit Kattuffiat

Oqarasuaat: +299 49 04 89
Fax: +299 31 25 04
E-mail: neriuffik@green.net.gl
Nittartagaq: www.neriuffik.gl

Nakasuk

Nakasuk quumik imaqartarpooq. Qooq tartukkut pilersinneqartarpooq, tassanngaanniillu quup aqqutai marluk aqqlusaarlugit nakasummut pisarluni. Quinermi nakatsup nukii eqikkartarput, taamaalilluni qooq quup aqqutaagut naqinnejarluni anisinnaanngortarluni. Querusunneq qaratsamit aqunneqartarpooq aamma nalinginnaasumik taama qui-soqartarpooq quussaq nakasummi liiterinik marlunnik annertussuseqale-raangat.

Nakatsup iluatungaa ameraasanik qallerneqarsimavoq, taakkulu nakatsup nukiinit avissaarlutik inissisimapput, timip ipiutaasartaanik avissaaruteqarlutik. Nakatsup ameraasaanik saattuaqqanik quup aqqutaani taamaallaat nassaassaaasunik peqarpoq.

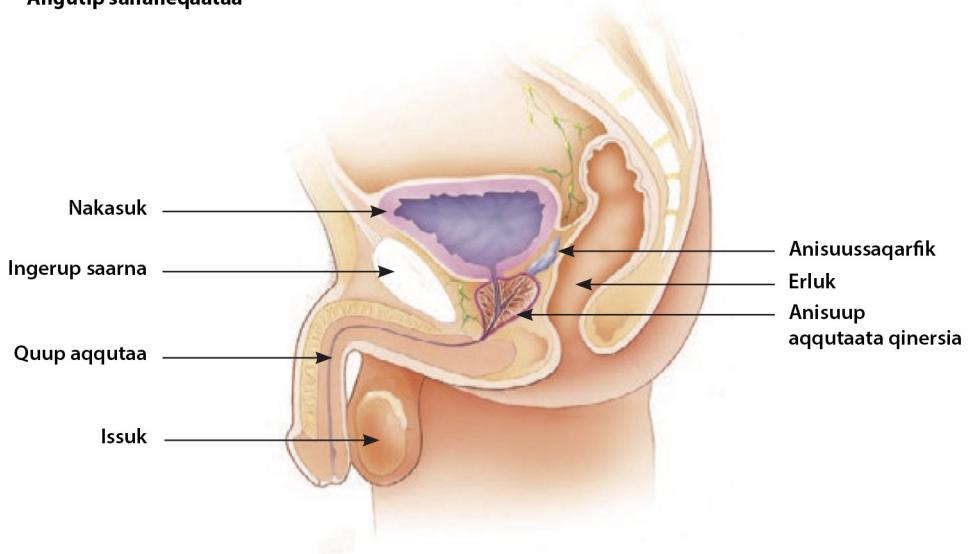
Sooq nakasummi kræfteqalersoqartarpa?

Nakasummi kræfteqalertarnermut pujortartarneq aarlerinaammik annertusisisitsarpooq. Aamma sananeqaatit akullit suliffissuarni atorne-qartartut arlallit pasineqartarput. Kisianni nakasummi kræfteqalertar-nermut pissutaasunik apeqquterpassuarnik sulilu akissutissarsineqann-gitsunik takkuttoqartuarpoq.

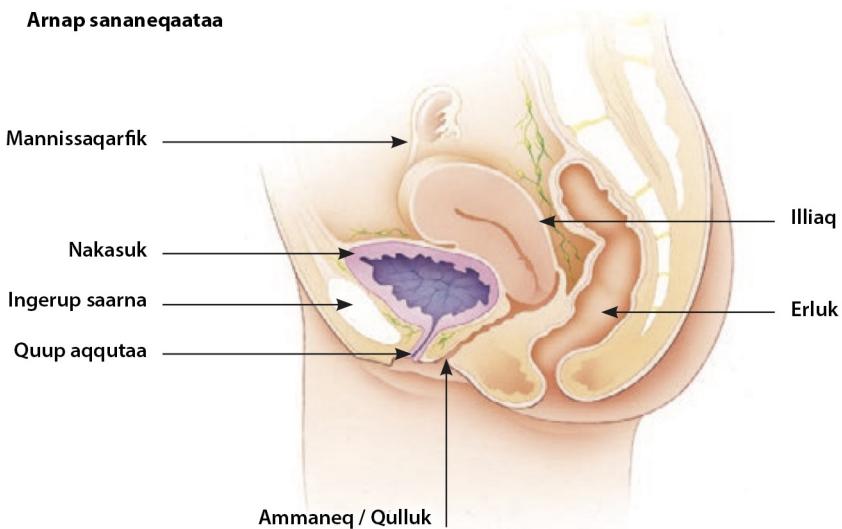
Nakasummi kræfteqalertartut qanoq amerlatigaat?

Qallunaat nunaanni inuit 1.800 missaanniittut ukiut tamaasa nakasum-mikkut kræfteqalersimanerminnik paasitinneqartarput. Taakkunanna angutit 1.300 miss. arnallu 500 missaanni amerlassusillit. Nakasummik-kut kræfteqalernissamut angutit arnanut naleqqiullugit pingasoriaam-mik aarlerinaateqarnerupput. Nappaatip inuit 50-it ataallugit ukiullit qaqtigorsuaannaq eqqortarpai.

Angutip sananeqaataa

Arnap sananeqaataa

Neriuffit Kattuffiat

Postbox 41

3900 Nuuk

Oq.: +299 49 04 89

Fax +299 31 25 04

neriuffik@greennet.gl

www.neriuffik.gl

